

Móra Ferenc: A HATRONGYOSI KAKASOK

Egyszer a hatrongyosi bíró kakasa, ahogy a szemétdombon kipirgél-kapargál, talál egy fületlen gombot. Nosza, fölugrik vele az ól tetejére, s elrikkantja magát hét határ hallatára:

Kukurikú, Kelemen!
Mit leltem a szemeten!

Hatrongyosi bíró fia, Kelemen, kis kakashoz odaugrik sebesen.

- Mutasd csak, kis kakas, mid van neked?

- Nem tudom én, hogy micsoda, de mégse adom oda - felelt a hatrongyosi bíró kakasa, s beugrott a sövény közé. Utána Kelemen, s a hatrongyosi bíró fia úgy megbúbozta a hatrongyosi bíró kakasát, hogy egyszeribe eleresztette szegény feje a fületlen gombot.

- Kukurikú, Kelemen: ezt már el nem szenvedem. Megbántottad a kakast, majd megbánod még te azt! - sivalkodott a kis kakas, s egyszeribe összetrombitálta a kakasülőről a falu kakasait:

Hatrongyosi kakasok,
gyorsan ide szálljatok!

Nem telt bele egy kukurintásnyi idő, már akkor ott voltak a hatrongyosi kakasok, öregbíró kakasa, kisbíró kakasa, kántorék kakasa, harangozó kakasa - több kakas nem volt Hatrongyoson.

Mit tanácskoztak, mit nem, azt a sárga cserebogár, amelyik arra repült, jobban meg tudná mondani, ha a hatrongyosi bíró kakasa nagy elkeseredésében be nem kapta volna a sárga cserebogarat. Elég az hozzá, hogy arra repült egy cinege, s odaszólt a kakasgyűléshez:

Hatrongyosi kakasok,
Mi az újság nálatok?

- Kicsi falu, nagy a torony, bosszút állunk Hatrongyoson - felelték a kakasok.

- Majd ha fagy, hó lesz nagy, répa terem vastag, nagy - csúfolódott a cinege.

- A fele se tréfa ennek - meresztgették a taréjukat a hatrongyosi kakasok. - Nem kel föl többet a nap Hatrongyoson, mert nem kukorékolnak neki a hatrongyosi kakasok.

- Hatrongyosi kakasok, jaj de nagyon okosok! - nevetett a cinege továbbrepülve. A hatrongyosi kakasok pedig elmentek aludni, hanem előbb keményen megrázták

egymásnak a taréját. "Kakas tesz feladást, huncut, ki nem állja" - annyit jelent ez kakasnyelven.

Bizony még javában húzták a bőrt a fagyon a hatrongyosiak, mikor a kántorék kakasa már elrikkantotta magát:

Kukurikú, virradóra,
éjfél után három óra!

Egyszerre talpon volt egész Hatrongyos, s mérgében majd lenyelte a fejét a hatrongyosi bíró kakasa.

- Ez a kakasbecsület? Ki a faluból a kántorék kakasával!

Három kis kakas úgy kimarta maga közül a negyediket, hogy az meg se állt addig, ameddig a hatrongyosi torony ellátszott. Akik pedig otthon maradtak, azok még jobban megfogadták, hogy nem hallatszik több kakasszó Hatrongyoson. Ne tudja a hajnal, mikor kell neki hasadni.

Hát, uramfia, a fél szemét még ki se nyitja másnap a harangozó kakasa, mikor már rágyújtott a nótára:

Kukurikú, emberek,
hajnallik már, keljetek!

Bizony az lett a vége, hogy a harangozó kakasát is elüldözték Hatrongyosról, mint az igaz ügy árulóját. Majd azok mutatják meg, hogy ki az igazi kakas, akik otthon maradtak: kisbíró kakasa, öregbíró kakasa.

Kisbíró kakasa állta is a fogadást másnap hajnalig, hanem akkor már nem bírta magával:

Kukurikú, kelj, kelj,
piros hajnal, serkenj!

Nem is kellett egyéb a hajnalnak, egyszerre feltolta piros ábrázatát az ég alján.

- Jaj, mit tettem, jaj, mit tettem! - sipított a kisbíró kakasa, s úgy világnak ment bújában, hogy még tán ma sem állt meg.

Nem maradt már egyéb kakas Hatrongyoson, csak az öregbíró kakasa. Le se merte hunyni a szemét egész éjszaka, nehogy álmában elkukurítsa magát valahogy. Jaj neked, Kelemen, megfizetsz a fületlen gombért! Jaj neked, Hatrongyos, sose látod többet a szép piros hajnalt, nincs, aki felköltse!

Néz, néz a sötétségbe a hatrongyosi bíró kakasa: hát egyszer csak megpirul ám az ég alja, s fölmosolyog rajta a szép piros hajnal. Mosolyog, mosolyog, egyre jobban mosolyog, szinte csúfolódik:

- Tudom én az időt kakasszó nélkül is!

- Kukurikú, ilyen szégyen többet engem sose érjen! - rikkantotta el magát az utolsó hatrongyosi kakas, s úgy ugrott le a padlás szájából, hogy menten kitörte a nyakát.

Azóta Hatrongyoson nincsen kakas, s a hatrongyosi gyerekek nem ehetnek kakastejes kenyeret.

1. Mennyire ismered Móra Ferenc könyveit? Sorolj fel legalább 5 olyan könyvet, amit Móra Ferenc írt és a könyvtárban megtalálható! (Segítségként a könyvtár honlapján lévő katalógust használd! www.apaczai.dfmvk.hu)

•

•

•

•

•

5 pont

2. **Igaz vagy hamis! Döntsd el, hogy igazak vagy hamisak a mese írójáról szóló állítások! Indokold meg a válaszod, hívd segítségül az Internetet!**

• **A mesét Móra Ferenc írta?**

Igaz

Hamis

• **A mese írója régész is volt?**

Igaz

Hamis

• **Igaz-e, hogy az író a Szegedi Napló munkatársa volt?**

Igaz

Hamis

• **Igaz-e, hogy az író a pályáját versírással kezdte?**

Igaz

Hamis

• **Igaz-e, hogy az író szegény paraszti családból származott?**

Igaz

Hamis

5 pont

3. Oldjátok meg a következő totót. Karikázzátok be a helyes választ.

- **Hogyan kezdődik a mese?**
 - a) Volt, hol nem volt
 - b) Csiribi csiribá
 - c) Egyszer egy

- **Milyen állat a főszereplő a mesében?**
 - a) kutya
 - b) kakas
 - c) macska

- **Mi történt, mikor a hatrongyosi bíró kakasa kapirgált a szemétdombon?**
 - a) talált egy krajcárt
 - b) talált egy fületlen gombot
 - c) talált egy gilisztát

- **Ki ugrott oda a kiskakashoz?**
 - a) a bíró fia, Kelemen
 - b) egy szomszéd
 - c) egy szolgáló

- **A hatrongyosi bíró fia elől hova ugrott a kiskakas?**
 - a) bokorba
 - b) sövény közé
 - c) virágok közé

- **Miről trombitálta össze a kiskakas a falu összes kakasát?**
 - a) létráról
 - b) szalma tetejéről
 - c) kakasülőről

- **Ki szólt hozzá a kakasgyűléshez?**
 - a) cinege
 - b) cserebogár
 - c) katicabogár

- **Miért nem kell fel a nap Hatrongyoson?**
 - a) mert nincs hangjuk a hatrongyosi kakasoknak
 - b) mert elmentek a hatrongyosi kakasok
 - c) mert nem kukorékolnak a hatrongyosi kakasok

- **Melyik kakas rikkantotta el magát elsőnek?**

- a) az öreg bíró kakasa
- b) kántorék kakasa
- c) harangozó kakasa

• **Mit fogadtak meg azok a kakasok, akik otthon maradtak?**

- a) este lesz csak kakasszó Hatrongyoson
- b) nem hallatszik több kakasszó Hatrongyoson
- c) délben lesz csak kakasszó Hatrongyoson

• **A kisbíró kakasa megszegte a fogadást?**

- a) igen
- b) nem
- c) megállta, hogy nem kukorékol

• **Melyik kakas törte ki a nyakát?**

- a) harangozó kakasa
- b) egyik sem
- c) az öreg bíró kakasa

12 pont

4. Szókereső játék –a mesében szereplő szavakat rejtettünk el 10 darabot: kakas, gomb, bíró, falu, cserebogár, cinege, torony, hajnal, éjszaka, padlás. Keresd meg őket a szókereső táblában!

10 pont

5. **Rajzolj le egy részletet a meséből, ami a legjobban tetszett Neked! A rajzot A4-es papírra készítsd, lehetőleg filctollal és színesceruzát használj. Írdd rá a neved és az osztályt is.**

10 pont

Összes pontszám: 42 pont!

BEÉRKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2025. ÁPRILIS 30!

JÓ SZÓRAKOZÁST KÍVÁNUNK!